

# Zhodnocení rizik konfliktů a útoků na pořádkové jednotky Policie ČR

Michal Štepanovský

---

Bakalářská práce  
2017



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta logistiky a krizového řízení

---

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta logistiky a krizového řízení  
Ústav krizového řízení  
akademický rok: 2017/2018

## ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michal Štepanovský**  
Osobní číslo: **L14194**  
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**  
Studijní obor: **Ovládání rizik**  
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Zhodnocení rizik konfliktů a útoků na pořádkové jednotky Policie ČR**

Zásady pro vypracování:

1. Vyjádření na základě informačních zdrojů světa podklady pro teoretickou část.
2. Vyjádření modelu řízení problematiky pro proces modelování.
3. Zhodnotit rizika spojené s konflikty a útoky.
4. Náměty a zhodnocení pro řešení zadaného problému.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Policejní psychologie, 1996, 2. vyd. Praha: Support, 304 s. ISBN 80-902164-0-4.

[2] KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Konflikty mezi lidmi, 2008. 2. vyd. Praha: Portál, 189 s. ISBN 978-80-7367-407-6.

[3] NAKONEČNÝ, Milan. Sociální psychologie, 2009, 2. vyd. rozš. a přeprac. Praha: Academica, 498 s. ISBN 978-80-200-1679-9.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Jiří Dvořák, DrSc.**  
Ústav krizového řízení

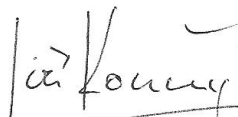
Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **22. září 2017**

V Uherském Hradišti dne 1. září 2017



doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.  
děkan



Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.  
ředitel ústavu

## PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

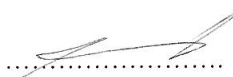
Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby<sup>1)</sup>;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3<sup>2)</sup>;
- podle § 60<sup>3)</sup> odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60<sup>3)</sup> odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se bakalářská práce skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

### Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti ..... 18. 9. 2017 .....

  
.....  
podpis studenta

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevdělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich částí, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k větší výdělku dosaženému školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

## **ABSTRAKT**

Tato bakalářská práce se zabývá riziky konfliktů a útoků na pořádkové jednotky Policie ČR. Cílem práce je zhodnocení rizik konfliktů a útoků, které nastávají během policejních opatření, znázornit si, jak nejvíce snížit toto riziko a jak předcházet útokům na pořádkové jednotky. Teoretická část se zabývá uvedením pojmů, které souvisí s touto problematikou. Je zde popsáno riziko a jeho snížení, dále útok, agrese, chování lidí ve větší skupině a taky konflikty. Také je zde uvedeno k čemu nám slouží pořádková jednotka Policie ČR a její úkoly. V praktické části jsou uvedeny vybrané situace z policejních opatření a jsou popsány, jak se takové opatření krok po kroku vyvíjejí a jak dochází k zákrokům ze strany Policie a jaké jsou postupy a také jsou zhodnoceny rizika, které při policejních opatření.

Klíčová slova: hněv a zlost, konflikt, útok, agrese, zákon

## **ABSTRACT**

This bachelor thesis deals with risks, conflicts and attacks on police units of the Police of the Czech Republic. The aim of the thesis is to evaluate the risks, conflicts and attacks that occur during police action, to imagine how to minimize this risk and how to prevent attacks on police units. The theoretical part deals with the introduction of terms related to this issue. There is described the risk and its reduction, the attack, the aggression, the behavior of people in larger group and also the conflicts. It also shows what the police unit of the Czech Republic and its tasks are serving for us. The practical part describes selected situations of police action and describes how such situations are being deployed step by step and how the police intervene and what approaches are in place, as well as assessing the risks in police action.

Keywords: anger and wrath, conflict, attack, aggression, law

## **Poděkování**

Děkuji svému vedoucímu prof. Ing. Jiřímu Dvořákovi, DrSc. za jeho vstřícný přístup, cenné rady a, za jeho cenný čas, který mi věnoval k tomu, aby mi vysvětlil, jak zpracovat a vytvořit moji bakalářskou práci.

# OBSAH

<b>ÚVOD</b> .....	<b>10</b>
<b>I TEORETICKÁ ČÁST</b> .....	<b>11</b>
<b>1 RIZIKO</b> .....	<b>12</b>
1.1 SNÍŽENÍ RIZIKA .....	13
1.2 ANTIKONFLIKTNÍ TÝM .....	13
<b>2 ÚTOK</b> .....	<b>14</b>
2.1 CHOVÁNÍ LIDÍ V DAVU.....	15
2.2 AGRESE .....	18
2.3 TYPY AGRESE .....	19
2.4 HNĚV A ZLOST .....	20
<b>3 KONFLIKT</b> .....	<b>21</b>
3.1 ROZDĚLENÍ A PŘÍKLADY KONFLIKTŮ .....	22
3.1.1 Intrapersonální konflikty .....	22
3.1.2 Interpersonální konflikty .....	22
3.1.3 Skupinové konflikty .....	23
3.1.4 Meziskupinové konflikty.....	23
3.2 ZDROJE KONFLIKTŮ V POLICEJNÍ ČINNOSTI .....	24
<b>4 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY</b> .....	<b>26</b>
4.1 HISTORIE .....	26
4.2 SOUČASNÁ POLICIE ČR.....	28
4.3 SPECIÁLNÍ POŘÁDKOVÁ JEDNOTKA.....	31
4.4 POLICIE VE SVĚTĚ.....	34
<b>5 PRÁVNÍ NORMY A ZÁKONNÉ POSTUPY POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK POLICIE ČR</b> .....	<b>37</b>
5.1 NÁSILÍ PROTI ÚŘEDNÍ OSOBE .....	37
5.2 ZAJIŠTĚNÍ OSOBY.....	38
5.3 ZADRŽENÍ OSOBY .....	39
<b>II PRAKTICKÁ ČÁST</b> .....	<b>40</b>
<b>6 VYBRANÉ SITUACE Z POLICEJNÍCH OPATŘENÍ</b> .....	<b>41</b>
6.1 HROZÍCÍ NEBEZPEČÍ.....	41
6.2 PROTIROMSKÁ DEMONSTRACE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH.....	42
6.3 POŘÁDKOVÉ OPATŘENÍ V OSTRAVĚ .....	47
<b>7 NEJČASTĚJŠÍ RIZIKA A NÁVRH JEJICH SNÍŽENÍ</b> .....	<b>53</b>
<b>ZÁVĚR</b> .....	<b>54</b>



<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....</b>	<b>56</b>
<b>SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK .....</b>	<b>58</b>
<b>SEZNAM OBRÁZKŮ .....</b>	<b>59</b>
<b>SEZNAM TABULEK.....</b>	<b>60</b>
<b>REJSTŘÍK .....</b>	<b>61</b>

## ÚVOD

Rizika, konflikty a různé druhy útoků, tak s tím se setkal v životě snad už každý z nás. Každá práce, každé sebemenší děláni jakékoliv věci, nese určitá rizika ať už zanedbatelné až po ty závažné. Musíme se v životě poprat s mnohými nástrahami a vyrovnat se s tím nejlépe po svém a když ne po svém tak za pomoci druhých. Zvládání všech rizik, konfliktů a útoků mnohdy představuje velmi časově náročnou práci profesionálů, kteří se snaží tyto prvky vyřešit na takové úrovni, aby byla pro člověka co nejlepší. V některých případech se bohužel, ale setkáme s konflikty, které nastanou z nenadání a ty jsou potřeba řešit okamžitě.

Jak již napovídá název práce, tak se budeme věnovat tématu kdy konfliktům a útokům dochází ve větší skupině lidí, protože pokud stojí při sobě několik osob, mají větší sílu a ztrácí pud sebezáchovy a začne se mnohdy chovat zcela odlišně od svého chování. Pořádkové jednotky Policie pak musí řešit různé neshody a útoky osob, jež jsou namotivováni v davu lidí a překračují zákonné normy, a proto policie musí zasahovat svými zákonnými povinnostmi.

Bakalářská práce se bude zabývat těmito výše zmiňovanými prvky a konkrétně zaměřené na konflikty a útoky na policisty z pořádkových jednotek.

Hlavním cílem této bakalářské práce bude zhodnotit a znázornit, jak nejlépe předcházet a co nejvíce snížit rizika spojené s útoky na pořádkové jednotky Policie ČR.

V teoretické části se zaměříme na vymezení pojmů a popis odvětví co se týká konfliktů, útoků a co vše k tomu napomáhá. Budou uvedeny i zákonné postupy a normy, kterými se Policie ČR řídí.

V praktické části si popíšeme vybrané situace z policejních akcí, které proběhly na území ČR. Postupně si uvedeme, jak takové opatření vzniká, co vše tomu předchází a jak policisté velení k bezpečnostnímu opatření musí zasahovat.

## I. TEORETICKÁ ČÁST

## 1 RIZIKO

Význam rizika má několik forem výkladu jako je třeba riziko nezaměstnanosti, špatné technologie nebo třeba riziko nízkého prodeje atd. V této práci se však zaměříme na riziko konfliktů a útoků na pořádkové jednotky Policie ČR.

Téměř všude slyšíme slovo tohoto typu, je součástí našeho vyjadřování, vyskytuje se v různých médiích nebo psanou formou. Používá se i v odvozených tvarech jako je např.: riskovat, rizikové, riskantní, risk.

Riziko je kvantitativní a kvalitativní vyjádření ohrožení. Vyjadřuje nám míru ohrožení a stupeň ohrožení. Udává se tímto určitá pravděpodobnost, že nám vznikne negativní jev a zároveň i důsledky tohoto jevu a v tom případě nám určuje kolikrát se může negativní jev vyskytnout a co vše může způsobit. Dalo by se i definovat jako kombinace pravděpodobností nežádoucích událostí a rozsahu, škody a poškození zdraví, závažnost možného zranění. Existuje velké množství definic, ale abychom měli alespoň nějaký základ, tak jsem to popsal výše uvedeným. [5]

Dále se může uvádět riziko jako míra výskytu nepříjemných dopadů, vyvolaných největší očekávanou pohromou v daném místě. Je určeno mírou ohrožení od daného jevu a mírou zranitelnosti chráněných zájmů v daném místě a v daném časovém intervalu.

Význam slova si můžeme uvést na příkladu, když se někomu řekne: „Nechod' tam, je to riskantní“. Z tohoto slovního spojení vychází najevo, že pokud tam dotyčný půjde tak je v určitém ohrožení a hrozí mu nebezpečí. V druhém příkladu si můžeme uvést větu, která je spjata s touto prací a ta zní: „Ta skupina lidí, co je tady, vytváří nebezpečí konfliktu“, význam tohoto slovního spřežení spočívá v tom, že větší skupina lidí neboli nějaký dav lidí představuje riziko konfliktu. Platí: Čím více lidí, tím větší nebezpečí. V tomto případě už se pracuje s pravděpodobnostmi a hrozbami, které by mohli nastat.

Aby mohlo být riziko určeno, musí se nejdříve identifikovat nebezpečí, které hrozí a musí se nalézt tzv. scénář nebezpečí. Poté se nám ukáže, v jakém slova smyslu se má slovo riziko chápat a jaké učinit proti tomu opatření. [16]

## 1.1 Snížení rizika

Ke snižování rizika při konaných akcích, kde se nachází větší skupina lidí se nejvíce využívá specializovaný tým složený ze zkušených policistů, kteří jsou v přímém kontaktu s osobami, které jsou součástí davu. V posledních letech se tohoto týmu hojně využívá a má to velké úspěchy, především proto, že lidé, kteří jsou ve velké skupině, dají na rady těchto policistů a mnohdy je uposlechnou lépe než uniformovanou policii. [25]

## 1.2 Antikonfliktní tým

Antikonfliktní tým působí na územích jednotlivých krajských ředitelství Policie a pokud to vyžaduje bezpečnost situace, mohou působit na různých místech. Mezi hlavní úkoly antikonfliktního týmu patří předcházet agresivnímu jednání osob na různých opatřeních, prostřednictvím komunikace. Zaměřuje se také na zájmové skupiny osob, například sportovní fanoušky nebo na osoby, které sympatizují s extremistickým hnutím a také komunikují se sdělovacími prostředky, popřípadě s jejich zástupci. Osobám účastnících se akce vysvětlují z jakého účelu je prováděno momentální opatření a také s osobami může mluvit o aktuálních problémech. Důležitou roli sehrává i to, že přítomné osoby upozorňuje na zákonné povinnosti policie, kdyby nastalo protiprávní jednání.

### Nasazení antikonfliktního týmu:

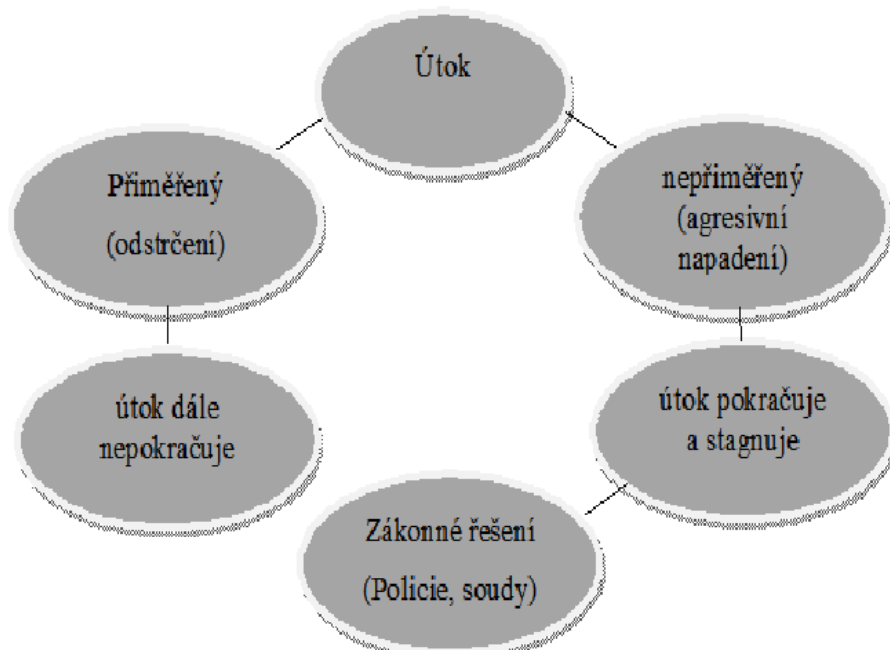
- pokud je potřeba zesílit komunikaci mezi přítomnými lidmi a policisty, nebo mezi skupinami různých názorů,
- je-li potřeba přítomné osoby upozornit na jejich případné protiprávní jednání a jeho následky,
- objasnit veřejnosti policejní opatření, popřípadě i objasnit zákonnou povinnost policie v případě protiprávního jednání, důvod zákroku,
- jestliže by bylo možné uklidnit meziskupinové negativní procesy. [26]

Během jeho nasazení mají na sobě policisté z AKT, civilní oděv, každý má u sebe radiostanici s přislušením do ucha, žlutou reflexní vestu s nápisem POLICIE.

## 2 ÚTOK

Nacházíme několik různých teorií, jak vymezit útok a jak nejlépe ho definovat, abychom tomu porozuměli. Nejčastěji však bývá charakterizován jako ohrožení zájmu chráněného zákonem, které je vyvoláno protiprávním jednáním. Je to úmyslné jednání člověka takovou měrou, jež je nebezpečná pro člověka samotného nebo pro společnost jako takovou. Charakteristik a definic pro útok je nespočetně mnoho, ale obvykle se ve většině případech shodují na tom, že to je právě ohrožení vyvolané fyzickou osobou, které je rizikové a nebezpečné pro společnost.

Výše jsme si uvedli, jak definují útok odborníci, kteří se v tomto odvětví pohybují a zabývají se jím již několik období či let. Útok, ale vždy nemusí mít povahu tak závažnou, aby jím byl porušený zájem chráněný zákonem. V tomto případě se může jednat o slabší útoky sice vedené na člověka, ale nemající žádnou újmu na zdraví. Můžeme si uvést jako příklad: odstrčení jedné osoby, osobou druhou. Z hlediska toho, že se jednalo pouze o odstrčení, můžeme vyloučit, nějakou fyzickou, nebo psychickou újmu, ačkoliv se o útok jednalo, ale nepokračovalo se v něm. [5]



Obr. 1. schéma průběhu útoku

Zdroj: [25]

## 2.1 Chování lidí v davu

Dav je velká skupina lidí, která je většinou krátkodobá. Účastníci v davu jsou na nějakou dobu, řekněme po dobu trvání nebo setrvávání v davu v jiném stupni chování, což znamená, že mnohdy se dav vyjadřuje neslušně, nadměru emocionálně a mnohdy nejsou schopni uvažování. Vystihl to Le Bon ve své knize *Psychologie davu*, a popsal to následovně: „*Jedinci v davu sestupují o několik příček na žebříčku civilizace*“. [6]

Pokud je člověk jako jedinec ponořen do davu, je dost možné, že se může dopouštět věcí, které by sám nikdy neudělal. Člověk může mít jakoukoliv vlastnost, může mít jakoukoliv povahu, povolání nebo své způsoby chování, tak stejně ho dav svrhne s sebou. Osoby, které pohltil dav se jejich mysl mění na tzv. kolektivní mysl, kdy je nutí, myslet a uvažovat jako celý dav. Většina z nich se chová způsobem zcela odlišným od chování v jejich běžném životě. Položíme-li si otázku, proč se takhle člověk mění, tak si uvedeme několik mechanismů pro které je člověk snadno změnitelný:

### **Anonymita**

Jelikož se jedinec nachází v obrovském počtu lidí, tak cítí oporu od všech účastníků aniž by je znal a proto v sobě cítí jakousi neporazitelnou sílu a většinou ztrácí odpovědnost.

### **Nakažlivost**

Neukázněnému chování nebo nevhodnému vyjadřování podléhají lidé postupně aniž by chtěli, je to jako nemoc, která je nakazí. Stačí jeden jedinec, který něco provede, řekne nebo se začne jinak chovat a v hodně krátkém časovém intervalu je tímto jedincem nakažena minimálně polovina lidí.

### **Sugestibilita**

Členové nebo vůdcové davu podávají návrhy a ve většině případů tyto názory odsouhlasí všichni v davu, nevědomě na tom, jakou má každý osobnost. Dále si uvedeme další mechanismy, které mají účinky na změnu členů v davu a jejich chování.

### **Homogenizace osobností**

Všichni účastníci davu se chovají úplně stejně. Jeden jedinec ztratí zábrany a po chvíli už ztrácí zábrany dalších 10 lidí. Je to mnohdy neočekávané jak se bude dav chovat.

Pokud je v poklidu a nikdo se nesnaží o rozruch tak je celá skupina lidí v naprostém poklidu. Pouze jedna jediná osoba však stačí k tomu, aby se dav změnil v časovanou bombu.

### **Retardace intelektu**

Celý dav je duševně hodně nízko, než všechny osoby, které ten dav tvoří. Mentalita všech lidí jakožto davu je snižená, jsou schopni přijímat jakékoliv výroky a ideje aniž by byly o nich ve skutečnosti přesvědčeni, nebo o nich něco věděli.

### **Násilné činy**

Čím déle se dav chová nedůstojně a nerozumně, tím více může docházet k projevům násilí, fyzického napadání a v neposlední řadě i k útokům proti státním složkám, které chtějí dav umírnit, nejlépe však rozpustit.

### **Přehnaná emotivnost**

Členové davu reagují na veškeré podměty a maličkosti velmi přehnaně, jsou emocemi doslova posedlí a můžou jednat zkratově a impulzivně, tudíž se jejich další počínání v davu nedá předpokládat. [7]

Lidé v davu, který jedná jednou silou by se dalo říci, že má společnou identitu a chce dosáhnout nějakého vytýčeného cíle. S davem se můžeme setkat např.: při demonstracích, nebo pochodech za určitou věc, na fotbalovém či hokejovém utkání, kde jsou fanoušci známí svými excesy.

Příkladem davového chování a násilností jsou fotbalový fanoušci, fotbal se hraje poměrně často, než se uskutečňují demonstrace nebo pochody, které jsou ojedinělé a jen několikrát do roka.

Po skončení fotbalového utkání policie dbá vysoké pozornosti a ostražitosti a dohlíží na rozchod fanoušků ze stadionu. Ne vždy je to právě v poklidu když se setkají dva soupeři na hřišti a jejich fanoušci jsou zarputilí rivalové. Poté dochází k různým potyčkám ať už k verbální výměně názorů nebo fyzickému napadání, které je však již předem domluveno fanoušky samotnými. Skutečností je, že někteří fanoušci nejezdí fandit fotbalu, ale pouze vyvolat potyčky a pak se jich srdceryvně účastnit.



V tomto případě se nám zobrazuje meziskupinový konflikt, kdy na jedné straně stojí zmiňovaní fanoušci, kteří si navzájem fyzicky projevují náklonnost k násilí a na druhé straně policie, která chce dav uklidnit a překazit jejich protiprávní jednání, protože narušují veřejný pořádek a pohoršují nezúčastněné osoby. Přechází se do fáze, kdy pořádkové jednotky policie provedou zákrok proti, neukázněným osobám, které se ale nemusí nebo nechtějí podrobit tomuto řešení a můžou fyzicky napadnout i jednotlivé policisty.

Pokud se policii podaří dav uklidnit nebo rozehnat, existuje ještě možnost, že dav se za překažení potyčky chce policistům pomstít, a tudíž se znovu semkne. Nejprve může docházet k vulgarismům a pokřikování, ale může nastat i to, že jeden odvážlivec z davu se rozhodne po policistech chodit například láhev, nebo kámen. Poté začnou házet věci i ostatní a policie musí opět provést zákrok k uklidnění situace a může tak konat, dokud se neuklidní úplně všichni účastníci. [25]



*Obr. 2. Policie doprovází dav*

Zdroj: [27]

## 2.2 AGRESE

Agresi můžeme popsat jednoduše jako záměrně ubližovat a způsobovat negativní důsledky. Agresi se nepovažuje to, pokud člověk přemýšlí, jak někomu ublížit, jak co nejvíce ho ohrozit, nebo si představuje jak ho zranit anebo mu uškodit. Především je to chování, které právě na výše uvedené působí určitými následky, nebo se k nim přibližuje. Může se jednat o fyzické zranění, bolest, ale také o poškození majetku cizí osobě. Dále se může jednat i o zranění psychologického charakteru jako je např.: ponižování, vulgární urážení nebo zesměšňování.

Pokud chceme chování označit za agresivní, musí se vzít na vědomí, že nestačí pouhý následek zranění. Musí se přihlédnout k tomu, jestli to bylo provedeno záměrně a schválně. Jestliže bylo zranění způsobeno neúmyslně s neopatrností, tak se nejedná o agresivní chování s cílem ublížit. Těmito jevy se od sebe agresivní chování a neúmyslnost a neopatrnost odlišují. [9]

Člověk a jeho agresivní chování je přirozenou součástí a jeho sociálního chování. Je to součást chování, které je zaměřené k uspokojení svých potřeb a k dosahování svých vytýčených cílů. Od toho se odráží jeho charakter povahy, podoby a také prostředí ve kterém žije.

Z teorie sociálního učení se agrese naučí z prostředí, v kterém žijeme, není tedy považována za vnitřní pud. Agrese se vyvíjí z daného prostředí a prochází modelovacím procesem. Modelovací proces znamená, že lidé pozorují druhé lidi (vzory) a to může vést k napodobování, jestliže chování vzorů dosahuje žádoucí důsledky.

Lze rozlišit učení se agresivnímu chování a následně jeho provádění. Agresi se jde naučit, když se pozorují vzory, což vede k tomu, pokud člověk vidí, že jeho vzoru agresivní chování prochází a je akceptováno druhou stranou. Na člověka to může působit jako kladné posílení a může dojít k napodobení. Jestliže, ale člověk sleduje potrestání tohoto chování, pak i přes to, že se agresivnímu chování naučil, tak je napodobení agrese méně pravděpodobné. [2]

Již nějakou dobu se používá jako synonymum k agresi slovo násilí. Hlavně v oblastech společenských vztahů se můžeme s tímto synonymem setkat (domácí násilí, násilí v práci apod.). Pojem násilí je v této formě spíše nadbytečný, jelikož je u mnohých autorit násilí považováno a prosazováno za jednu z forem agrese. [10]

## 2.3 Typy agrese

Agrese může mít odlišné příčiny, podoby a také různé pozadí z psychologického hlediska. V sociální psychologii se rozlišují různé druhy a typy agrese dle několika kritérií. Nejčastěji se agrese dělí instrumentální a emocionální.

### **Instrumentální agrese**

Považuje se za prostředek k dosažení vnějšího cíle. Pokud je přítom druhá osoba zraněná, tak se hovoří o sekundárním efektu. Instrumentální agrese se zakládá již na předem připraveném plánu a agresor uvažuje možných změnách v plánu v průběhu jeho jednání.

### **Emocionální agrese**

Agrese zde není prostředkem, ale je cílem sama o sobě. Přítomny jsou silné negativní emoce, ve většině případů je to hněv a zlost. [1]

Tyto dva druhy můžeme ještě označit i jako agresí kontrolovanou, kdy agresor počítá s riziky a důsledky a agresí impulzivní, kde aktér spíše jedná spontánně a vybuchuje vlivem negativních emocí. S agresivním chováním se také můžeme setkat v různých odvětvích sportu, ale v tomto případě je agrese omezována a usměrňována normami. Agrese se zjemňuje a dává se najevo formou nadávek, obviňování, osočování a v neposlední řadě i ironie. [1]

K agresivnímu chování je velmi blízké asertivní chování, které mnozí chápou jako slušné sebeprosazení. Jedinci, kteří jsou neasertivní tak právě v sebeprosazování jsou velmi zranitelní až selhávající. Pokud někteří jedinci disponují touto slabostí, mohou být psychicky deptáni, mohou být ve stavech deprese a v neposledním případě si mohou připadat méněcenní. Dle A. Storra je agrese v životě člověka nutná, protože se na cestě životem setkáme s mnohými situacemi, například boj za spravedlnost nebo za svá práva.

Agrese je u člověka mnohdy brána a je spojována s nepřátelstvím, mstou nebo krutostí. Člověk by v životě měl být do určité míry agresivní, aby mohl fungovat jako sebevědomý a pevně postavený člověk. [3]

## 2.4 Hněv a zlost

Při vyslovení slova hněv se většinou setkáme s negativním postojem, protože jsem nedokázali odlišit hněv jako emoci od hněvivého chování. Když prožíváme hněv a zlost, musíme si uvědomit, že tomuto zážitku něco předcházelo. Po určitém sledu událostí v čase, můžeme pochopit hněv a zlost jako sekundární jev, který v naší mysli a psychice stojí až na druhém místě.

Hněv a zlost můžeme považovat někdy za varovné emocionální signály. Je velmi důležité těmto signálům porozumět, protože pokud se tak nestane tak hrozí změna v chování a může se změnit velmi nepříznivě. Stane se tak pokud na tyto signály nezareagujeme konstruktivně ale destruktivně, čímž se lehce přejde k agresi. Člověk, který v sobě nedokáže emocionální signály správně zužitkovat se může stát zhořklým, zatvrzelým a tzv. je pak naštvaný na celý svět. [8]

Tímto chováním pak ovlivňuje chování, například větší skupiny lidí, neboli výš zmiňovaného davu, kde takové chování je lehce nakažlivé a ostatní lidé se tak začnou chovat taky, aniž by věděli z jakého důvodu.

Příirozeně existuje biologické spojení mezi hněvem, zlostí a agresi, protože v hněvu nebo ve zlosti stačí mnohým jedincům jenom sebemenší podnět k tomu, aby se hněv se zlostí převrátil v agresi. S těmito vlastnostmi je spojena dále hostilita, což znamená dle Nakonečného: „*nepřátelský postoj vůči předmětu agrese*“. Existuje vrozené spojení hněvu a agrese jako účelné využití fyzické síly a útoku a spojení hněvu a hostility, což nám ukazuje, že se v lidech nachází tendence ke zničení protivníka. [7]

Může být několik situací, které vyvolávají hněv. Nejčastěji to může být životní frustrace, urážka, obtěžování či napadání. Hodně záleží na osobnosti a charakteru člověka, někteří se hněvají, někteří mají velkou zlost, ale mnohdy na první pohled to na nich nepoznáme. Někteří lidé mohou mít sklony ke vzteku. Se vztekáním a agresi souvisí tzv. katarzní efekt, který spočívá v tom, že se nám sníží vnitřní tenze, která se agresi uvolňuje, ale pouze v případě, že agresi bylo dosaženo svého cíle a uspokojení.

Osoby, které svůj hněv potlačují, jej mohou přenášet na jiné osoby či věci. Často tak může dojít k psychickým potížím a mohou mít mnohem větší agresivní reakce na maličkosti.

### 3 KONFLIKT

Význam konfliktu, je odvozen z latinského slova „conflictus“, což znamená v českém překladu srážka. Můžeme říci, že konflikt dle Křivohlavého je: „*střetnutí dvou nebo více zcela nebo do určité míry navzájem se vylučujících či protichůdných snah, sil a tendencí*“.  
[5]

Pro lepší představu si může slovo konflikt vyjádřit slovy např.: spor, neshoda, hádka nebo i rvačka. Musíme brát na vědomí při každém vyjádření ať už jakýmkoliv slovem, že se vždy jedna o dvě nebo více protichůdných sil.

Dále můžeme říci, že se jedná o zájem dvou subjektů, kdy jedna strana se snaží splnit svůj cíl, načež ta druhá s tím buď vůbec nebo jen do určité míry není uspokojena. V podobné míře lze výrazu konfliktu rozumět i tam, kde dochází k vyjadřování a konfrontaci mezi dvěma odlišnými názory a každá strana si chce prosadit ten svůj. Konflikt je ve všech ohledech brán jako negativní. Řešením a porozuměním konfliktů se zabývá psychologie jako jevem, které reálně nastává a tudíž existuje, nikoli však vyhodnocuje. [5]



Obr. 3. Policie připravena k zákroku

Zdroj: [27]

### 3.1 Rozdělení a příklady konfliktů

Konflikty rozdělujeme podle toho, kolik se tohoto jevu zúčastňuje osob a dle toho jakou má psychologickou charakteristiku. Obvykle se konflikty rozdělují do 4 základních oblastí. Jednotlivé psychologické jevy v každé oblasti si můžeme ještě dále rozdělit dle dominance a psychologické charakteristiky a to na:

- a) konflikty představ,
- b) konflikty názorů,
- c) konflikty postojů,
- d) konflikty zájmů.

Nyní si uvedeme ty 4 základní oblasti, ve kterých se výše zmiňované rozdělené konflikty vyskytují a popíšeme si je. [8]

#### 3.1.1 Intrapersonální konflikty

Již od názvu intrapersonální, kdy slovo „intra“ znamená uvnitř a „person“ osoba, osobnost. Takže se jedná o konflikt uvnitř jedné osoby, jednoho jedince.

Konflikt představ: konfrontace mezi dvěma osobami, kdy jedna si v mysli říká „Myslí to tak jak se u toho tváří“? V naší hlavě se odehrává „co mu na to asi odpovíme“.

Konflikty názorů: nastává v nás vnitřní boj názorů, kdy si říkáme, zda je pro nás ten člověk vhodný, důvěryhodný či jestli dělám ti správnou věc a jestli nám mluví pravdu.

Konflikty postojů: dostaneme nějakou nabídku se zúčastnit nějakého sezení, v hlavě nám běhají otázky jestli tam máme jít, nebo nemáme a jestli tam půjdeme, co na sebe. Určitě nás napadne i to, že tam nepůjdeme vůbec. Je jenom na nás, jak se k věci postavíme.

Konflikty zájmů: můžeme si zde uvést jednoduchý příklad, kdy v nás dloubá myšlenka co budeme dělat večer. Chceme jít do divadla, ale zároveň, by jsme rádi navštívili i kamaráda nebo zašli do kina.

#### 3.1.2 Interpersonální konflikty

Zde význam slova „inter“ znamená mezi. Konflikty pouze mezi dvěma jedinci.

Konflikty představ: ideálním příkladem je představa rodiče a učitele, kdy tyto dvě osoby mají odlišné názory na to, co dítě musí umět a co je pro něj zbytečné.

Konflikty názorů: když se střetnou dvě osoby s odlišnými názory, vždy se bude jednat i interpersonální konflikt např.: vedoucí s podřízeným si vyměňují názory, zda je práce pro něj vhodná nebo ne. Podřízený si prosazuje, že práci nebude dělat za stanovených podmínek, načež jeho vedoucí ho přesvědčuje, že bude pracovat tak jak má.

Konflikty postojů: konfrontace dvou lidí, kdy jeden z nich má silnější argumenty a druhý slabě odporuje, výměny názorů se stupňují a hádka přechází do osobní role každého z nich, ale už si neuvědomují, že už se nejedná o spor názorů ale již o spor odlišných postojů.

Konflikty zájmů: zdárným příkladem se nám jeví spor dvou lidí, kdy vyhraje jedna nebo druhá osoba. Ve většině případů to jedinci mezi sebou vyhrocují a ani jeden neustoupí, než jeden z nich jak se říká „nepadne“.

### 3.1.3 Skupinové konflikty

Vznikají mezi danou skupinou lidí. Tady si nebudeme už uvádět jednotlivé konflikty jako jsme si je předvedli výše, protože se jedná o větší skupinu lidí a představy, názory, postoje a zájmy může mít každá osoba jiné. Určitě si můžeme uvést alespoň jeden příklad:

Vezmeme-li v úvahu, že skupina lidí se nachází v centru města a potřebují se dostat k hotelu, kde mají být ubytováni do 15:00 hodin. Padne názor, že někteří by se chtěli projít po městě a vzít to tudíž delší cestou, jenže jiní chtějí jít přímo na hotel, aby se stihl časový limit. Když půjdou přímo, určitě to stihnou, ale pokud půjdou delší cestou je možné, že se opozdí.

### 3.1.4 Meziskupinové konflikty

Existují mezi dvěma nebo více skupinami lidí. Zde si také nebudeme uvádět jednotlivé příklady, jelikož se jedná o více skupin lidí. Příkladem toho konfliktu můžeme uvést skupinu fanoušků fotbalového klubu, kdy jejich klub prohrává a rozhodli se poničit stadion vytrháváním sedaček nebo zapalováním různých věcí. Druhá skupina lidí, kteří jsou jiného názoru jsou policisté z pořádkových jednotek. V jejich zájmu je překazit co nejdříve skupině fanoušků v násilnostech, načež zájem první skupiny lidí je udělat co největší škodu. [5]

### 3.2 Zdroje konfliktů v policejní činnosti

Nejsou dány s celkovou policejní prací, ale jsou spjaty s individualitou a charakteristikou každého policisty. Jedná se o nedostatky v projevech a vystupování, které by měl mít každý policista na co nejlepší úrovni, nicméně se pak mohou jevit jako nepřiměřený postup v dané situaci.

Čírtková to popisuje jako konfliktogenní prvky v povaze, a to jsou:

- věk jednajícího policisty,
- místo úředního jednání,
- zákroky v přítomnosti nezúčastněných osob,
- snížený práh frustrační tolerance,
- nezdvořilost a nepřátelský tón,
- protiagrese a zneužívání moci,
- neochota poskytovat informace. [2]

Každý policista, by měl být vycvičen a vyškolen co nejlépe, aby mohl zvládat každou situaci, měl by vědět, jak zachovat chladnou hlavu a vše řešit dle zákona, tak, aby osoba s kterou jedná nedostala prostor být agresivní. Měl by umět používat komunikační techniky, které jsou vůči osobě otevřené, nezaujaté a mít k osobě určitý partnerský postoj. Pokud policista vystupuje tímto způsobem, obvykle osoba dál nejedná emocionálně a klesá u něj možnost spontánního a agresivního jednání.

Užitím takového způsobu přístupu a postoje policisty dochází k útlumu agrese a to především když zvládá sebeovládání, je empatický a má určité komunikační dovednosti. Postup při komunikaci, která tlumí agresi si můžeme rozdělit takto:

- aktivně naslouchat – zorientovat se v situaci, neměla by být orientace zdlouhavá, ale za to musí být účinná, aby vedla ke zklidnění situace,
- klást otevřené otázky – kladením otevřených otázek vede ke komunikaci a zároveň k uklidnění osoby, dáváme mu najevo, že o něj máme zájem a danou věcí se ochotně zabýváme,



- správná argumentace a prosazování hledisek – výše uvedené 2 zásady jsou již uplatněny a agrese byla utlumena, vzniká tedy prostor pro komunikaci přiblíženou normálním bezkonfliktním okolnostem. [2]

## 4 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

### 4.1 Historie

Československé četnictvo bylo vojensky organizovaným bezpečnostním sborem, které plnilo úkoly, co se týče bezpečnosti na celém státním území. Dne 14. dubna 1920 byl vydán zákon o četnictvu. Tohoto dne dostala organizační struktura četnictva definitivní podobu. Tento zákon definoval Československé četnictvo jako: „*Vojensky organizovaný sbor strážný, jenž určen jest k tomu, aby podle stávajících zákonných předpisů a podle nařízení příslušných úřadů státních udržoval v celém území Československé republiky veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost*“. [16]

Četnictvo sloužilo jako orgán státní politické správy, který měl vykonávat bezpečnost s podřízením státním politickým úřadům. Četnickým důstojníkům byla podřízena oblast učení, cvičení, kontrola služby a kázně, a dále věci hospodářské a správní. Věci hospodářské a správní pak výše podléhaly ministerstvu vnitra (MV). Na ministerstvo vnitra byl povolán generální velitel četnictva, který udržoval kázeň a vojenský pořádek ve sboru. O tom jaký bude početní stav a kam všude budou četníci povoláni a jak budou vycvičeni, rozhodlo ministerstvo vnitra.

V místech politických a soudních úřadů, vznikaly přiměřené četnické velitelství. Pro četnictvo byl hlavním úřadem, úřad politický prvního stupně, který řídil bezprostředně jejich službu a dohlížel na jejím výkonem. Úřad druhého stupně povolával četnictvo do služby, pokud bylo potřeba jej užít k bezpečnosti v jiném samosprávném městě. Četnictvo nebylo podřízeno jiným civilním nebo vojenským úřadům a ani těm samosprávným.

O služby četnictva si soudy a státní zastupitelství mohli zažádat přímo v případě trestní pravomoci. Pokud se jednalo i jiné vykonání služby, mohli si zažádat o službu četnictva přes politické úřady. Touto cestou si mohli o služby zažádat také civilní a jiné úřední samosprávy. Politické úřady rovněž rozhodovaly o tom, kdy a kde bude četnictvo působit a jak bude nasazeno, nesměla tím být však ohrožena četnická služba.

Veškeré rozkazy, které četnictvo dostalo, tak byly povinni ihned rozkaz splnit a nesnažit se zdržovat jeho vykonání, taky se nesměli nijak vyjadřovat a posuzovat k vydaným rozkazům. Od rozkazu mohli četníci upustit, jen v případě pokud by to ohrožovalo bezpečností sbor, nebo byl rozkaz v rozporu s daným zákonem. Četník, který vykonával službu

měl práva stráže, civilní i vojenské, stanovené zákonem a byl oprávněn použít i zbraň. Osobě, proti níž zakročovali, mohli četníci užít slov „ve jménu zákona“ a na tuto výzvu musela uposlechnout každá osoba, včetně osob vojenských.

Každý četník, který vykonával službu byl vybaven několika prostředky a tím byly:

- a) svěrací řetízek se signovaným zámkem a spojovací řetízek,
- b) četnická služební legitimace ve služebních deskách,
- c) služební knížka,
- d) obušek a píšťalka,
- e) pistole. [16]



*Obr. 4. ČS policejní uniforma*

Zdroj: [16]

Od 1. ledna 1964 se postupně začaly zřizovat oddělení Veřejné bezpečnosti (VB), které měly být základním organizačním článkem. Úkoly měli podobné jako četnictvo, udr-

žovat bezpečí a pořádek, ochrana zdraví a života občanů, dohlíželi na bezpečnost při silničním provozu. Další změna v organizaci přišla roku 1966, kdy byla vydáno nový rozkaz MV a na jeho základě byly zřizovány krajské správy Sbory národní bezpečnosti (SNB) a okresní oddělení VB. Během několik následujících let bylo vydáno několik desítek rozkazů a úprav, které podrobně popisovaly a určovaly činnost SNB a VB.

Největší vývoj v dějinách bezpečnosti přišel revolučními změnami, kdy se měnil stát i společnost a organizace a činnost bezpečnosti byla ukončena. Změny započali 17. listopadu 1989, kdy byla na MV provedena radikální organizační změna a týkala se všech útvarů. Nově tak vznikla Policie České republiky a Policejní sbor Slovenské republiky. [9]

## 4.2 Současná Policie ČR

Policie České republiky je jednotným ozbrojeným bezpečnostním sborem. Byl zřízen zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Celkovou činnost Policie České republiky je pod vedením policejního prezidia, které řídí policejní prezident. Policejní prezident se zodpovídá ministerstvu vnitra. Jednotlivá krajská ředitelství a také útvary s celostátní působností jsou podřízeny přímo policejnímu prezidiu. Útvary s celostátní působností jsou zřizovány ministerstvem po předložení návrhů policejního prezidenta načež všechna krajská ředitelství jsou zřizovány dle zákona. Policejní prezidium dále řídí a stanovuje určité cíle, na které se policie musí zaměřit a také určuje jednotlivým službám a útvarům úkoly.

V každém kraji ČR je zřízeno jedno krajské ředitelství policie a každé má svou vymezenou působnost. Je to samostatný organizační článek, který řídí územní odbory policie, obvodní oddělení a policejní služebny. Při plnění úkolů rozvrhuje činnosti a samostatně hospodaří s financemi, které má každé krajské ředitelství přiděleno ze státního rozpočtu. Policejní prezident může také zřídit zcela nový útvar na žádost daného krajského ředitelství, který je pak tomuto ředitelství podřízen. [9]

Útvary s celostátní působností jsou vysoce specializované a některé spolupracují i s policejními útvary jiných států. Každý útvar je zaměřen na něco jiného a má svou specifikaci, například útvar pro odhalování organizovaného zločinu, nebo korupční policie či finanční. Dále se mohou specializovat na ochranu prezidenta nebo ústavních činitelů.

Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů upravuje právní postavení a vztahy mezi příslušníky Policie ČR. Policistou se může stát osoba starší 18 let s českou národností, bezúhonností, dobrým zdravotním stavem, psychickou vyzrálostí a s dobrou osobností.

Policejní služba je založena na úctě a respektu k lidským právům, slouží veřejnosti 24 hodin denně a je řízena etickým kodexem policie a mezi ně patří:

- a) chránit pořádek a bezpečnost společnosti,
- b) prosazovat zákon,
- c) chránit práva a svobodu lidí,
- d) preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- e) usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti. [15]

Dále si můžeme uvést menší výběr závazků, které mají policisté vůči veřejnosti, svým kolegům a jaký mají osobní a profesionální přístup:

- a) prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními i nestátními institucemi,
- b) při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,
- c) nést odpovědnost za každou osobou, která byla omezena Policií ČR na osobní svobodě,
- d) zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,
- e) zásadně se vyhýbat jednání, které by mohlo být střetem zájmů,
- f) usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,
- g) netolerovat ani nekryt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie ČR a trestnou činnost neprodleně oznámit,
- h) nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a za svůj profesionální výkon.

Každý policista, který se řídí Etickým kodexem Policie a plní si řádně své pracovní úkoly a jedná dle zákona, by si měl zasloužit plnou úctu a respekt. [2]

Policie jedná dle zákona o Policii České republiky, který udává samostatné policii různá oprávnění. Mezi nejvýznamnější oprávnění patří omezení lidské svobody. Jak zákon udává může policista také odebrat věc, zbraň hrozí-li nebezpečí ohrožení života.

Policie jako taková se dělí do několika skupin, kdy každá dělá jinou práci a každá tato práce je hodně důležitá. Policie se dělí následovně:

- a) služba pořádkové policie,
- b) služba dopravní policie,
- c) služba cizinecké policie,
- d) pořádkové, zásahové a pohotovostní jednotky,
- e) poříční a železniční policie, policejní potápěči,
- f) služební kynologie a hypologie,
- g) služba pro zbraně bezpečností materiál,
- h) letecká služba,
- i) pyrotechnická služba,
- j) ochranná služba,
- k) služba kriminální policie a vyšetřování,
- l) útvar rychlého nasazení,
- m) operační střediska. [9]

V každé výše uvedené službě, pracují policisté, kteří jsou specializováni nejvíce na tu činnost a službu, v které jsou zařazeni. Zaměříme se na službu pořádkové policie, a to přesně na speciální pořádkové jednotky Policie ČR.

### 4.3 Speciální pořádková jednotka

Součástí pořádkové policie jsou speciální pořádkové jednotky (SPJ), které plní úkoly při dodržování veřejného pořádku, chrání zdraví a životy občanů a majetek. Policisté ze speciálních pořádkových jednotek jsou vybaveni speciální výstrojí a výzbrojí. Do výzbroje policistů patří protiúderové komplety, ochranné přilby, masky, teleskopické obušky, štíty, zásahové a slzotvorné výbušky, speciální zbraně na bázi paintballových, dále si můžeme uvést taser – elektrický prostředek s dočasně zneschopňujícími účinky. Na každé jednotce je i speciální vybavení jako například: zdravotnické vybavení, vakuové lehátka, expediční vaky, lezecké přilby, výbava ke slaňování při záchraně osob, záchrané vesty na vodu a ruční navigace do terénu při pátracích akcích. [26]

V České republice existují 4 speciální pořádkové jednotky, a to SPJ Praha, SPJ Brno, SPJ Ostrava a SPJ Ústí n. Labem. Tyto jednotky působí převážně na svém krajském území, ale vyžaduje-li to bezpečnostní situace může působit i na jiných místech České republiky.



*Obr. 5. Speciální pořádková jednotka*

Zdroj: [27]

Policisté zařazení v SPJ se specializují na různé činnosti jako například dokumentaristi, zdravotníci, vůdci malých plavidel, hasiči. Dále jsou cvičeni na práci ve výškách, jsou vycvičeni k obsluze speciálních technických prostředků a ovládání dlouhých zbraní. Pokud jdou policisté do zákroků jsou na ne nejdříve vycvičeni, musí absolvovat pořádkovou přípravu, střeleckou přípravu a také přípravu taktickou psychologickou a kondiční.

SPJ má také ve výbavě motorový člun, lezeckou výstroj ale také speciální vozidla jako je vodní stříkač, mobilní technické a komunikační středisko, technické vozidlo s vybavením např. motorové pily, sekery, žebříky, lopaty a rýče.

Příslušníci speciálních pořádkových jednotek jsou nasazováni především do bezpečnostních akcí, kde je svým rozsahem vyžadují nasazení většího počtu policistů pro zachování veřejného pořádku a bezpečnosti. Nejčastější činností je zajišťování pořádku při pochodech, rizikových demonstracích nebo sportovních akcích. Jednu z velkých rolí zde sehrávají antikonfliktní týmy, o kterých jsme se již zmínily.

Činnost SPJ se řídí příslušnými právními předpisy především zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a interními akty řízení o zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku a o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. [25], [26]

#### **Základní úkoly SPJ jsou následující:**

- a) chrání bezpečnost osob a majetku, spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti, provádí bezprostřední opatření k jeho obnově, byl-li závažným způsobem narušen,
- b) podílí se na výkonu služby v případech mimořádných událostí, živelných pohrom, katastrof a průmyslových havárií, živelných pohrom, katastrof a průmyslových havárií, sportovních a kulturních akcí a při pátrání po osobách a věcech, které svým rozsahem a charakterem vyžadují nasazení většího počtu sil a prostředků Policie České republiky, zejména v rámci bezpečnostních opatření nebo při plnění úkolů integrovaného záchranného systému,
- c) spolupůsobí při součinnostech opatření s SKPV, ZJ, NPC a dalších služeb Policie,
- d) provádí ozbrojené doprovody, (ceniny, zbraně, drogy)



- e) posiluje výkon služby na teritoriu KŘP JmK, kde je zřízena nebo kde to vyžaduje aktuální bezpečnostní situace, v rámci běžného nebo zvýšeného výkonu služby, při bezpečnostních opatření, v případě potřeby i na teritoriu dalších útvarů policie. [26]



*Obr. 6. SPJ v nástupu*

Zdroj: [27]

Každá SPJ je velikostně jiná a co se týče počtu policistů, úkoly má však naprosto jednotné. SPJ Praha byla dříve Stálá pořádková jednotka o 80 policistech ve dvou odděleních a postupně se stavy navyšovaly. V roce 1998 se počet navýšil ze 160 na 500 policistů a byly rozděleny do 4 oddělení. Od roku 2003 dostala název Speciální pořádková jednotka a tak funguje dodnes.

SPJ Brno byla zřízena koncem roku 2008 a v úmyslu bylo, aby měla okolo 200 policistů, ale jelikož kapacita nebyla naplněna, tak nyní má brněnská jednotka 160 policistů.

Psal se rok 2011 a v Ostravě se zřídila v pořadí 3 speciální pořádková jednotka, která je početně podobně stejná jako kolegiální jednotka z Brna.

Poslední 4 SPJ vznikla v roce 2012 v Ústí n. Labem a čítá nejméně lidí ze všech jednotek a to okolo 100 policistů. [26]

Všechny uvedené SPJ se spolu již několikrát setkali spolupracovali mezi sebou, jelikož všichni z jednotek ovládají stejné postupy a zvyky, tudíž spolupráce mezi sebou nečiní žádné velké problémy.

#### 4.4 Policie ve světě

Každá policie ať už pořádková nebo její jiná složka ve většině států světa má buďto podobné vybavení, nebo zcela odlišné. Nejvíce je to ve většině případech ve střelných zbraních, které má každý policista u sebe a každý stát vybaví své policisty jinými zbraněmi, ale to si uvedeme následovně, kde srovnáme alespoň část vybavení a rozdíly policie u nás, na Slovensku, Velké Británii a Egyptě.

##### **Policie České republiky**

Každý policista v České republice je vybaven svojí osobní zbraní ráže 9 mm. V největším zastoupení je zbraň české značky CZ, což znamená česká zbrojovka a dále německý Glock. Policisté vykonávající službu mají zbraň vždy u sebe, výjimkou jsou dokumentaristé, kteří nevykonávají službu na ulici, nýbrž v kanceláři a sepisují spisy, ale i ti mají každý svou zbraň, kterou když nemají u sebe musí být uložena ve zbrojním skladu. Tito policisté však na takových jednotkách neslouží, ale jsou služebně zařazení na obvodních odděleních.

Co se týče policistů zařazených ve speciálních pořádkových jednotkách, tak jsou vybavení dále i větším počtem samopalných zbraní, útočných pušek, brokovnic či granátometů. Speciální pořádkové jednotky v České republice disponují samopaly HK MP5 a HK G 36. Brokovnicemi italské značky Fabarm a útočnými puškami SA 58. Zmiňovaný granátomet je od značky HK (Heckler a Koch) a má označení GP 69. Je to vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně s dočasně zneschopňujícími účinky. Mezi tento prostředek se přiřazuje i Pepperball, který je ve výbavě české policie novinkou. Je to paintballová zbraň, se které se střílí barevné kuličky k označování osob, nebo pepřové kuličky, které mají v sobě náplň jako slzotvorný prostředek.

SPJ je vždy připraveno k zákroku po družstvech, kde jeden policista má štít a chrání celé družstvo před předměty, které případně na policisty někdo hodí. Dále musí být v každém týmu policista vyškolený jako zdravotník a dále policisté, kteří mají speciální zaměření na ovládání např. výše zmiňovaného vrhače nebo pepperballu. Všichni policisté

pořádkových jednotek jsou vybavení protiúderovým kompletem, což zaručuje ochranu celého těla. V tomto vybavení je helma, chránič přední a zadní části celého těla, ochrana ramen a loktů a protiúderová ochrana nohou. V České republice jsou policisté přímo zařazení na útvaru Speciální pořádkové jednotky, ale to se nedá říct o jiných státech, jako například o našich slovenských sousedech. [25]

### **Slovenská Policie**

Na Slovensku stejně jako u nás je vybaven policista služební zbraní. U našich sousedů se používají zbraně značky Glock, SIG Sauer a FN Five-seven jako své osobní 9 mm zbraně. Zbraňové vybavení je u policistů slovenského policejního sboru obdobné jako u nás. Používají samopaly a granátomety značky HK a FN, útočné pušky taktéž SA 58 a brokovnice Benelli M 3 a M 4. Vybral sem si porovnání české a slovenské policie z toho důvodu, že v České republice, jak jsem zmiňoval jsou policisté přímo zařazení na těchto útvarech, což na Slovensku tomu tak není. Pokud má být pořádkové opatření, tak se svolávají policisté z různých oddělení, kteří jsou však zařazení i v pořádkových družstvech.

Postupy mají obdobné jako česká policie, ale ve vycvičenosti jsou na tom hůře, jelikož jsou služebně zařazení na různých odděleních a nemají na výcvik mnoho prostoru. Musejí se domlouvat i ze svého volna, aby mohl být proveden nějaký nácvik na pořádkové akce. [20]

### **Policie ve Velké Británii**

Ve Velké Británii je jedna velká zajímavost, že policisté sloužící na ulicích nejsou ozbrojeni. Tedy přesněji běžní policisté „police officer“, a konstáblové „special constables“, kteří musí mít na zádech nápis pod kterou složku spadají. Mají u sebe pouze pouta, obušek a radiostanici. Zbraně mají u sebe až jednotky k tomu určené. Konstáblové mají za úkol udržovat klid a pořádek ve svých ulicích, nemají třeba právo zastavit vozidlo a zkontrolovat jej, ale běžní policisté to oprávnění mají, ale musí mít pádný důvod k zastavení a domnívat se že u sebe máte:

- nelegální drogy,
- zbraň,
- ukradený majetek,
- něco, co by mohlo být použito ke zločinu, např. páčidlo.

Ve Velké Británii jsou osoby trestně odpovědné už od 10 let, takže dítě v tomto věku může být zatčeno, ale samozřejmě tresty nejsou stejné jako u dospělých a neposílají se do vězení nýbrž do nápravných a výchovných ústavů.

Když se podíváme na pořádkové jednotky ve Velké Británii, tak jsou zcela odlišené postupy a vybavení. Co se týče ochrany těla, tak mají pouze na sobě helmy a ochranu ramen a kolen a každý z policistů má u sebe štít menších rozměrů kulatého tvaru a taktéž u sebe nemají střelně zbraně. Policisté, kteří mají střelně zbraně jsou zařazení služebně na speciálních jednotkách nebo na jednotkách určených pro danou lokalitu nebo dané město. [19]

### **Egyptská Policie**

Policii v Egyptě jsem si vybral z důvodu, že zbraňový arzenál ve většině případů, tvoří česká značka CZ. Před pár lety česká firma dodala egyptské policii několik zbraní značky CZ. V současné době egyptané disponují zbraněmi CZ 75 P 07 Duty 9 mm, kterých mají asi 70 000 kusů, samopalné zbraně Scorpion EVO 3A1 a CZ 805 BREN A1 a odstřelovací puška CZ 750.

Egyptská policie funguje na podobné bázi jako slovenská, co se týče pořádkových opatření. Je zřejmé, že v egyptských ulicích je poměrně více rušno než kdekoli jinde z výše uvedených zemí. Policisté jsou taktéž zařazení na různých odděleních a útvech a při pořádkových akcích se musí svolávat.

Ve výbavě má každý z nich taktéž štít ale už větších rozměru, než tomu bylo u Britů. Protiúderové komplety nemají, pouze vestu pro ochranu přední a zadní části těla která je protažena až pod pás a k ochraně hlavy využívají taktéž helmu. [18]

## 5 PRÁVNÍ NORMY A ZÁKONNÉ POSTUPY POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK POLICIE ČR

Pořádkové jednotky Policie ČR, postupují především dle zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky a dále dle ZPPP a RPP. Jednotky zakročují pod jednotným velením, kde podmínky k zákroku mají přímo ve výše uvedeném zákoně a to přímo v § 59:

*(1) Při zákroku pod jednotným velením rozhoduje o použití donucovacího prostředku a zbraně velitel zakročující jednotky. O použití donucovacího prostředku a zbraně může na místě zákroku rozhodnout také nadřízený tohoto velitele, který tímto rozhodnutím přebírá velení do ukončení zákroku. Rozhodnutí velitele zakročující jednotky a jeho nadřízeného o použití donucovacího prostředku nebo zbraně musí být zadokumentováno záznamovou technikou se zvukem nebo v listinné podobě.*

*Rozhodnutím podle odstavce jedna přechází na toho, kdo rozhodnutí učinil, odpovědnost za splnění povinností dle §57(povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku nebo zbraně [12]*

### 5.1 Násilí proti úřední osobě

Od 1.1.2010 se v trestním zákoníku již nehovoří o veřejném činiteli, ale o úřední osobě. Za úřední osobu považujeme například soudce, prezident České republiky, příslušník ozbrojených sil a bezpečnostních sborů, strážník obecní policie, finanční arbitř aj.

V trestním zákoníku 40/2009 Sb. § 325 Násilí proti úřední osobě je vyznačeno následovně:

*(1) Kdo užije násilí*

*a) v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby, nebo*

*b) pro výkon pravomoci úřední osoby,*

*bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta.*

*(2) Odnětím svobody na šest měsíců až šest let bude pachatel potrestán,*

*a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní,*

- b) ublíží-li takovým činem jinému na zdraví, nebo*
  - c) způsobí-li takovým činem větší škodu.*
- (3) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1*
  - a) těžkou újmu na zdraví, nebo*
  - b) škodu velkého rozsahu.*
- (4) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.*
- (5) Příprava je trestná [13]*

## **5.2 Zajištění osoby**

Zajištění osoby se provádí dle § 26 z. č. 273/2008 Sb.

- (1) Policista je oprávněn zajistit osobu, která*
  - a) svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek,*
  - b) v budově útvaru policie úmyslně znečišťuje nebo poškozuje majetek anebo slovně uráží policistu nebo jinou osobu,*
  - c) má být předvedena podle jiného právního předpisu*
  - d) utekla z výkonu trestu odnětí svobody, z výkonu ochranného léčení, ústavní výchovy, předběžného opatření nebo ochranné výchovy anebo ze zabezpečovací detence,*
  - e) při předvedení kladla odpor nebo se pokusila o útěk,*
  - f) byla přistižena při jednání, které má znaky správního deliktu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci,*
  - g) není trestně odpovědná a byla přistižena při jednání, které má znaky trestného činu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci,*

- h) je nezletilá, je-li to nezbytné pro její navrácení do rodičovské nebo jiné obdobné péče jejímu zákonnému zástupci, nebo*
- i) byla dopadena na základě pronásledování podle § 92 prováděném příslušníkem zahraničního bezpečnostního sboru. [12]*

### 5.3 Zadržení osoby

Policista zadržuje osobu dle trestního řádu z. č. 141/1961 Sb. § 76/1.

Zadržení osoby podezřelé

- (1) Osobu podezřelou ze spáchání trestného činu může, je-li dán některý z důvodů vazby, policejní orgán v naléhavých případech zadržet, i když dosud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání. K zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Bez takového souhlasu lze zadržení provést, jen jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li ona osoba přistižena při trestném činu anebo zastížena na útěku. [14]*

Dle trestního řádu a § 76/2 může osobu podezřelou zadržet kdokoli

- (2) Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit. [14]*

Rozdíl mezi zajištěním osoby a zadržením osoby je v tom, že zajistit osobu může pouze policista dle zákona o Policii České republiky. Zadržení osoby se provádí dle trestního řádu a dle odstavce (1) ji může zadržet taktéž jen policista, načež dle odstavce (2) může osobu zadržet kdokoli.

## II. PRAKTICKÁ ČÁST



## 6 VYBRANÉ SITUACE Z POLICEJNÍCH OPATŘENÍ

Dle mého cíle této bakalářské práce, kterým je zhodnotit a zjistit, jak nejlépe předcházet a co nejvíce snížit rizika spojené s útoky na pořádkové jednotky Policie ČR si v praktické části popíšeme několik policejních opatření. Nejdříve si uvedeme, jaké nebezpečí hrozí při policejním opatření, jak je interpretováno násilí proti úřední osobě, dále si vysvětlíme rozdíl mezi zajištěnou osobou a zadrženou osobou, protože s tímto se policisté z pořádkové jednotky setkávají nejčastěji. Následné modely situací proběhly vždy za přítomnosti Policie ČR a dalších složek, které byly přizvány, aby společně korigovaly a dohlíželi na průběh demonstrací nebo sportovních a kulturních akcí.

### 6.1 Hrozící nebezpečí

Při pořádkových opatření, jako jsou například demonstrace, sportovní nebo kulturní akce, hrozí vždy určitá nebezpečí, která jsou však předem uvedena všem policistům, kteří se této akce účastní. Většinou se tak děje na instruktáži před zahájením akce.

Nebezpečné situace, které mohou vzniknout:

- Napadení úřední osoby,
- Zranění policistů,
- Zranění účastníků akce,
- Potyčky mezi účastníky akce,
- Divácké násilí,
- Porušování veřejného pořádku,
- Ničení a demolování vybavení patřičného místa,
- Ničení policejního vybavení,
- Propagace stran. (nacismus, hajlování)

Uvedeny jsou ty nejčastější situace, se kterými se pořádkové jednotky potýkají nejvíce. Záleží vždy na tom, jaká policejní akce se bude odehrávat. Pokud se jedná o nějaké sportovní klání, tak můžeme předpokládat, že může dojít k diváckému násilí nebo k porušování veřejného pořádku. Jestliže se bude jednat o kulturní akci jako například ně-

jaký koncert kapely, můžeme zde očekávat právě propagaci nějaké strany, pokud teda kapela k něčemu takovému tíhne.

## 6.2 Protiromská demonstrace v Českých Budějovicích

Psal se den 29. června 2013, kdy v Českých Budějovicích je na sídlišti Máj ohlášena na 10:00 hodin kulturně-společenské setkání romů a na náměstí Přemysla Otakara II. Proti-demonstrace jejich odpůrců na 16 hodinu.

Jihočeskou policií potažmo ředitelem Jihočeské policie plk. Mgr. Ing. Radomírem Heřmanem, který byl velitel celého opatření, bylo přizváno na výpomoc několik stovek policistů z jiných krajů České republiky. Do opatření byla zapojena jihočeská krajská pořádková jednotka a dále Speciální pořádkové jednotky Ústí n. Labem, Praha a Brno. Také byla požádána letecká služba a policejní vrtulník pro monitorování celé situace. Samozřejmě byly i kriminalisté a policisté v civilním oděvu, kteří se infiltrovali mezi demonstrační události a podávaly patřičné informace přímo z míst konání. Zúčastnili se také policisté s oddělení kynologie a hypologie nejen z jihočeského kraje a policisté z eskortního oddělení.

Iniciativou této protiromské demonstrace byl 21. červen 2013, kdy na dětském hřišti v ul. M. Chlajna na sídlišti Máj, kdy údajně malý chlapec romského původu měl strčit do tříletého chlapce a následně ho začít dále postrkovat a bít. Matka tříletého chlapečka se svého dítěte zastala. Do tohoto incidentu se vložila po chvíli matka chlapce, který byl iniciátorem potyčky a poté se hádaly matky mezi sebou nejdříve slovně a pak přišlo i na fyzický kontakt. Poté se do roztržky vložily další 3 ženy a 2 muži. Jedna z žen byla těhotná, a i nadále byla napadána ze stran žen i mužů. Při průběhu této potyčky zde přihlíželo a natáčelo si incident několik romských občanů.

Potyčku musela ukončit až policie, kde zakročovalo několik desítek policistů vzhledem k většímu počtu osob. Tato vzniklá situace vyhnala právě lidi do ulic demonstrovat. Jakmile se romská komunita dozvěděla, že se chystá protiromská demonstrace, tak jak již bývá u nich zvykem, domluvili si taktéž zase své setkání.



Obr. 7 vyznačení setkání a protiromské demonstrace

Zdroj: [21], [25]

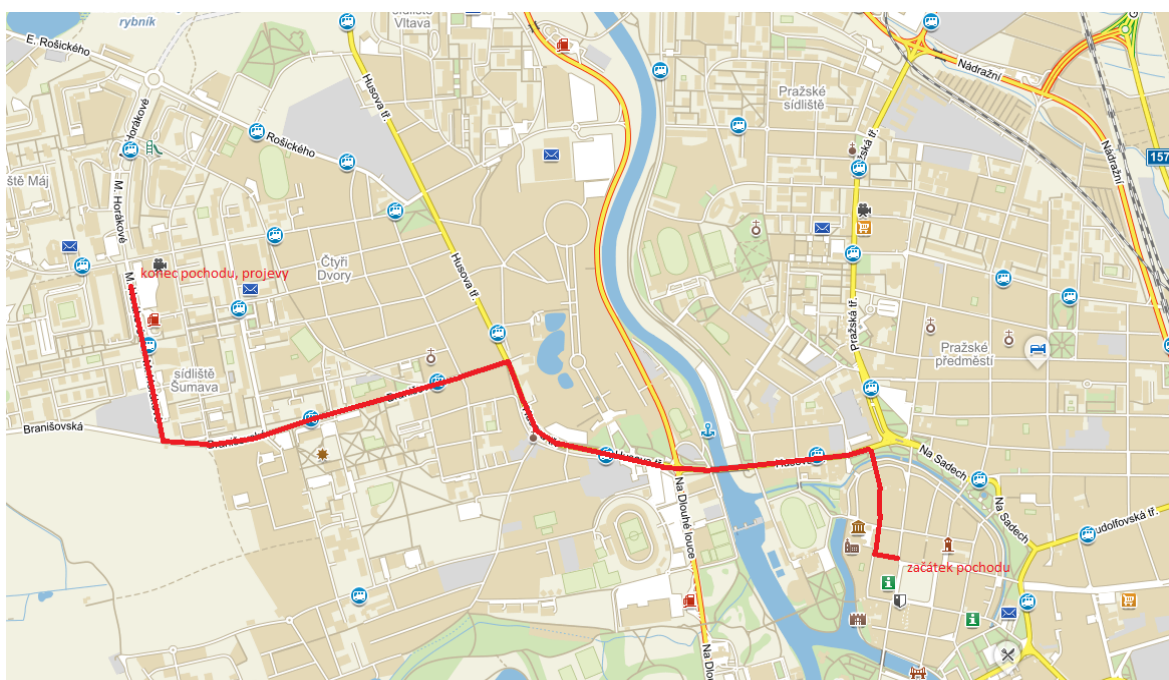
29. června po 10 hodině to vypadalo, že se nikdo nikde na výše uvedené setkání ne sejde, protože v Českých Budějovicích vládli klid a běžný způsob života. To se však začalo postupně měnit kdy po 13 hodině se začali scházet desítky Romů. O necelou půl hodinu později jich mohl být na místě přibližně 250 účastníků romské kulturně-společenského setkání a zahájila se jejich nahlášená akce. Celé setkání ze strany Romů probíhalo v poklidu, projevovaly se názory, pouštěla se hudba, a dokonce se i tančilo.

Krátce po 3 hodině odpolední se na náměstí Přemysla Otakara II. začali scházet účastníci protidemonstrace, kde bylo na 30 osob zatím. V 16 hodin už se čísla demonstrantů výrazně lišila, jelikož jich zde sešlo za necelou hodinu asi 500. Od začátku projevů byly všichni účastníci vyzváni, ať se nezahalují a nemaskují, jelikož se tímto dopouští minimálně přestupku a ať se svolávají rasistických podtextů. Při příjezdu demonstrantů ale bylo patrné, že někteří jsou extremisté a nacionalisté a na tuto výzvu pořadatele brát ohledy nebudou, jelikož už někteří maskovaní byli při projevech a to buď šálo přes obličej nebo někteří v kuklách či kapucích s šátkem přes obličej a na ruku měli nasazené rukavice.

Na náměstí Přemysla Otakara II. projevovali své názory někteří z účastníků vůči sídlišti Máj a jeho obyvatelům a také docházelo k výzvám k městu, aby se hlouběji zabývalo problémy, které tam vznikají a dbali větší pozornosti na vzniklé situace. Projevy směřovali

taky k Policii ČR, jež by měla problémy v dané lokalitě řešit aktivněji a zaměřovat se na důkladnější kontroly v lokalitě.

Pár desítek minut po zahájení projevů se začínají lidé připravovat na pochod městem směrem k sídlišti Máj. Sám organizátor potvrdil, že se skutečně protestanti chystají na pochod. Trasa, kterou demonstranti chtěli využít měla začít na ulici Husova třída, dále po ulicích Branišovská a Milady Horákové a ukončení pochodu by mělo skončit u multikina, kde se ještě budou chvíli uskutečňovat projevy demonstrantů v blízkosti romské komunity.



Obr. 8 mapa pochodu demonstrantů

Zdroj: [21], [25]

Před 17 hodinou se vydal dav k pochodu, ale už jich nebylo přibližně 500 nýbrž se číslo zúčastněných blížilo k 1000. Po radiostanicích na určitém kanále, který měly navoleny všechny jednotky šla zpráva, že romové na sídlišti se dozvěděly o velkém davu, který se k nim blíží. Muži posílaly ženy a děti domů a čekali ve velkých skupinách, než se k nim dav přiblíží. Na místě se situaci pokoušeli uklidnit policisté z akntikonfliktního týmu, ale bohužel se to nedařilo.

Dav protestantů nabíral každým krokem na síle, jelikož se přidávali další a další lidé. V moment, kdy demonstranti dorazili poblíž sídliště, bylo v okolních ulicích připraveno k zákroku pod jednotným velením, několik desítek policistů. O pár minut později dostala Policie pokyn k uzavření ulic, aby došlo k oddělení demonstrantů a romů. Hrozilo

nebezpečí narušení veřejného pořádku a byla důvodná obava, že přijde na šarvátky a střety a poté by hrozilo další nebezpečí zranění účastníků obou stran.

Při zahájení tohoto opatření, demonstranti přešli z vyjadřování projevů vůči romům, k vyjadřování nesouhlasu s policií a jejich výkřiky a slogany směřovali přímo na policisty a začali z davu létat lahve, kameny a další předměty, které protestujícím přišli pod ruku.

Na rozkaz velitele opatření policie zahájila zákrok proti rozbouřenému davu a použila donucovací prostředky dle § 52 z. č. 273/2008 Sb., a to zásahovou výbušku, slzotvorné prostředky a vytlačování štítem. Po několika minutovém zákroku začínají v ulici J. Bědy hořet první kontejnery a odpadkové koše, demonstranti si z popelnic a laviček dělali bariéry, které následně zapalovaly a z poza nich házely na policisty různé předměty. Útoky demonstrantů zesilovaly a policisté zajišťují osoby podezřelé z výtržnictví a narušení veřejného pořádku.

Demonstranti i nadále útočily na policisty a ti proti nim použily slzotvorné prostředky z vrhače, které byly vystřeleny nad dav. Velký počet osob je slzným plynem ochromena, přesto nadále hází po policistech předměty. Po několika minutách začínají osoby účastníci se demonstrace a útoků na policisty místo opouštět a pokřikovali, že situace na Máji bude ještě horší a rozhořčení odcházel a pohazovali kolem sebe věci, které jim přišly pod ruce. Na druhé straně romové, kteří byli ještě v ulicích se také rozešli do svých domovů.



Obr. 9 – hořící kontejnery s odpadky

Zdroj: [24]

Po 20 hodině večerní bylo v ulicích podstatně méně lidí, nicméně demonstranti se dostaly do ulice V. Volfa, kde žije právě nejvíce romských spoluobčanů. Demonstranti osobně vyzývaly romy, aby vyšli z obydlí ven a postavili se jim. Ti však zůstaly doma a nikdo nevycházel z domu ani přilehlého okolí.

Policie začala používat výzvy, aby se osoby rozešli a opustili ulici V. Volfa. Po několika minutách neúspěšných výzev začala policie dvěma kordony vytlačovat demonstranty z ulice, aby je donutila se rozejít.

Po chvíli se demonstranti stáhli do ústraní a policisté nasedly do svých vozidel k monitorování okolí. Samotné opatření bylo ukončeno jihočeským ředitelem policie v 22:00 hod. Několik družstev pořádkových jednotek objížděli a sledovali okolí kolem sídliště Máj, kdyby se situace případně ještě nějak změnila. Během opatření bylo zadrženo a zajištěno několik osob, na místě byli i zranění.

Tabulka 1 – souhrn opatření České Budějovice, Zdroj: [25]

SOUHRN CELÉHO OPATŘENÍ	
Zajištěné osoby dle § 26 z. č. 273/2008 Sb.	26
Zadržené osoby dle § 76/1 z. č. 141/1961 Sb.	4
Zraněné osoby účastníci se demonstrace	10
Zranění zakročující policisté	3

### 6.3 Pořádkové opatření v Ostravě

Na srpen roku 2013 dne 24.8. byla nahlášena protiromská demonstrace v šesti českých městech. Plzeň, České Budějovice, Duchcov, Jičín, Brno a Ostrava, to jsou města, ve kterých se očekával velký příliv radikálů, a právě v posledním zmíněném městě se toho odehrálo nejvíc. Tato demonstrace byla reakcí na demonstraci v Českých Budějovicích, která je výše uvedená. Jednalo se taktéž o protiromskou demonstraci, kde to lidově řečeno začalo a pokračovalo právě v Ostravě.

Policejní síly a prostředky se musely rozvrhnout tak, aby v každém z těchto měst byl dostatek policistů k zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku. Při dnešních stavech, které trvají již několik let, že se policie potýká s nedostatkem policistů, to byl velmi nelehký úkol. V každém z těchto měst se očekávaly stovky protiromských radikálů a protestantů. Nejvíce osob účastnících se demonstrace dorazilo do Plzně, a to v odhadovaném počtu 400-500 demonstrantů a do Ostravy v odhadovaném počtu 600-1000 demonstrantů. Nejméně pak dorazilo do Brna a Českých Budějovic, kde jich bylo jen pár desítek.

Do tohoto opatření byly zapojeny speciální pořádkové jednotky z Jihomoravského a Moravskoslezského kraje, zásahová jednotka Moravskoslezského kraje, dále policisté územních odborů, dopravní policisté, služba kynologie a hypologie, služba kriminální policie a vyšetřování a anti-konfliktní tým. Pro větší přehled o průběhu demonstrace bylo policejní opatření doplněno policejním vrtulníkem, který zaznamenával obraz z výšky a pomáhal speciální kamerou tak s identifikací osob, kteří se podíleli na výtržnictví, hrubém porušování veřejného pořádku a napadání.

Začátek protiromské demonstrace byl nahlášen na 14:00 hodin. Již několik hodin předem však většina policejních posil byla pohromadě na instruktáži, kterou provedl ředitel Moravskoslezské Policie, plk. Mgr. Tomáš Kužel. Rozdělila všechny síly a prostředky do určitých míst, kde bylo podezření, že by mohlo dojít k napadání a výtržnostem. Po instruktáži se policisté a veškerá technika rozjely do svých stanovených úseků. Asi hodinu před začátkem demonstrace se nad Ostravou vznášel policejní vrtulník a policisté namátkově kontrolovaly vozidla, které přijížděly do Ostravy. Všichni účastníci tohoto shromáždění se měly sejít a začít právě ve 14:00 hodin v Komenského sadech u památníku.

V tentýž čas měli nahlášený happening neboli mítink i romové, kteří se měli sejít u kostela v Ostravě – Přívoze. Pár minut před 14 hodinou se již na tomto místě nacházelo přibližně 400 romů a další přijížděli autobusy od ubytoven. V Komenského sadech ve stejný čas byl přibližně dle odhadů stejný počet a další radikálové se sjížděli, aby se zapojili do demonstračního pochodu.

Po necelé hodině od začátku demonstrace již bylo na místě asi 800 radikálů a vyslyšeli projevy, po kterých se vydají na pochod Ostravou. Romové svůj mítink před 15 hodinou ukončili a na místě zůstalo jen několik hloučků.

Pochod radikálů měl začít v 15:00 hodin na Prokešově náměstí dále přes ulici Sokolovská, Zborovská, Nádražní přes ulici 30.dubna a zpět na Prokešovo náměstí. Z důvodu konání romského mítinku úřady radikálům nedovolili vést trasu přes Ostravu – Přívoz.





*Obr. 10 Účastníci protiromské demonstrace*

Zdroj: [22]

Začátek demonstračního pochodu neprovázely žádné větší nepokoje, demonstranti byli seřazení a spořádaně vyšli a vyjadřovali své názory a slogany za pochodu. Zvrat však nastal když se demonstranti odchýlili od nahlášené trasy a i přes zákaz, pokračovali do městské části Ostrava – Přívoz.

Necelých pár minut po odbočení trasy se začala situace přiosťrovat a radikálové začali házet kameny a lahvemi na romskou ubytovnu a nešetřili vulgarismy. Z ubytovny začali létat různé předměty typu – sklenice, desky, židle apod. V tomto místě musela zasáhnout policie a několik družstev těžkooděnců, aby se situace uklidnila. V ten stejný čas kdy policie začala zakročovat proti radikálům a snažil se je oddělit od přítomných romů a dále potlačit dav od ubytovny, začali radikálové házet kameny i po zasahujících policistech.

Na místě se přímo účastnila zákroku speciální pořádková jednotka z Brna, která prováděla kontaktní zákroky proti demonstrantům a potlačovala je. Těžkooděnci zajistili a zadrželi několik osob a pokračovali dál k vytlačování davu i za pomoci vozidel. Čekalo se ještě na výpomoc kolegu z hypologie, kteří by provedli vytlačování koňmi. Ti však nemohli být přesunuti, jelikož v radiostanici zaznělo hlášení, že se policisté na koních chystají k zákroku na náměstí Svatopluka Čecha, kde se před několika desítkami minut konala romská demonstrace.

Většina demonstrantů se přesunula právě na výše zmiňované náměstí, ale na místě se však už nikdo z romů nenacházel a zhrzení radikálové si začali vybíjet zlost na zakročujících policistech se slovy, že policie je romská ochranka. Během několika vteřin došlo na náměstí Svatopluka Čecha k dalším zákrokům, kdy na policisty létaly kameny, sklo a zápalná lahev. Proti demonstrantům byl použitý donucovací prostředky dle z. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, § 52 a to hmaty, chvaty, údery a kopy dále slzotvorný prostředek s dočasně zneschopňujícími účinky, obušek a jiný úderný prostředek, vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně s dočasně zneschopňujícími účinky, vytlačování štítem a zásahová výbuška.

Přibližně kolem 16 hodiny to vypadlo v Ostravě doslova jako ve „válce“, radikálové ničili vše co jim přišlo do cesty, ničili zasazené stromky, ničili poštovní schránky, rozebírali dlažbu, jen aby měli munici a měli co házet proti zasahujícím policistům. Poté co těžkooděnci vytlačili demonstranty do ústraní tak se účastníci opět semkli a tlačili před sebou popelnice proti policistům, aby si udělali cestu zpět a mohli se dostat znovu do části Ostrava – Přívoz.



*Obr. 11 Demonstranti chystající popelnice*

Zdroj: [23]

O několik dalších minut začínají radikálové demolovat jeden vchod do obytného domu, jelikož se domnívají, že tam bydlí romové. Policie byla od místa incidentu vzdálena několik desítek metrů a bránila vstup radikálů zpět do Ostravy – Přívoz. Byl to záměr od demonstrujících radikálů, jelikož čekali až policisté půjdou zakročit a opustili své pozice, aby se mohli dostat zpět do zmiňovaného místa.

Necelou hodinu po bojích v ulicích s demonstranty policisté vytláčují všechny účastníky dále od Ostravy – Přívoz. Jakmile vidí radikálové, že policie má nad vším převahu tak potyčky a útoky z jejich strany ustoupily a teď už se jedná převážně jen o verbální útoky. Vzhledem k tomu, že se demonstranti chovaly nepřístojně a zanechávaly po sobě velké škody na majetku, tak byla omezena nebo úplně zastavena doprava v daných i přilehlých ulicích.



Obr. 12 Vyznačená trasa vytláčování radikálů

Zdroj: [21], [25]

Radikálové se postupně rozcházel a na místě jich zůstalo pouze jen pár desítek. Policie monitorovala situaci i v širším okolí. Při zákroku bylo zajištěno a zadrženo několik desítek osob a po dalších výtržnicích, které se nepodařilo zajistit či zadržet, policie intenzivně pátrala. Od kolegů s SKPV byla informace, že část radikálů se schovala v jedné neďaleké místní restauraci, kam si také policisté pro vytipované výtržníky zašly a budou s nimi provádět další policejní úkony.

Celé policejní opatření bylo ukončeno v 19:15 hod. Poté se shromažďovaly informace, kolik má policie celkem zajištěných a zadržovaných osob, zda došlo ke zranění a shrnoval se celkový výsledek policejní akce.

Tabulka 2 – souhrn opatření Ostrava, Zdroj: [25]

SOUHRN CELÉHO OPATŘENÍ	
Zajištěné osoby dle § 26 z. č. 273/2008 Sb.	45
Zadržené osoby dle § 76/1 z. č. 141/1961 Sb.	15
Zraněné osoby účastníci se demonstrace	25
Zranění zakročující policisté	3

Tabulka 3 – souhrn počtů z opatření ČB a OVA, Zdroj: [25]

CELKOVÉ POČTY Z OPATŘENÍ	ČESKÉ BUDĚJOVICE	OSTRAVA	CELKEM
Zajištěné osoby dle § 26 z. č. 273/2008 Sb.	26	45	71
Zadržené osoby dle § 76/1 z. č. 141/1961 Sb.	4	15	19
Zraněné osoby účastníci se demonstrace	10	25	35
Zranění zakročující policisté	3	3	6
Počet nasazených policistů	520	650	

V tabulce není uveden celkový počet nasazených policistů, jelikož někteří policisté se účastnily obou demonstrací a čísla by byla zavádějící.

## 7 NEJČASTĚJŠÍ RIZIKA A NÁVRH JEJICH SNÍŽENÍ

V následující tabulce byly vybrány rizika, které policisty nejčastěji čekají při policejních bezpečnostních opatření. Sami policisté jsou s těmito riziky dobře seznámeni a před začátkem opatření jsou vždy pečlivě instruováni, jaké hrozby jsou na místě v daný den při policejní akci.

Tabulka 4 – nejčastější hrozící rizika, Zdroj: [25]

Nejčastější rizika	Stupeň hrozby rizika	Chyby při řešení uvedených situací	Navrhované snížení rizik
Neuposlechnutí výzev PČR	3	Několikanásobné podávání výzev, nebo výzvy žádné	Výzva 3x za sebou, po neuposlechnutí provést zákrok
Střety mezi znepřátelenými skupinami	2	Nedodržení odstupu obou skupin od sebe	Důkladnější domluva o postupu mezi jednotkami
Agresivita zúčastněných osob	3	Včasné nezajištění těchto osob	Provést opatření proti takovýmto osobám (AKT)
Napadení úřední osoby	2	Nedodržení vzdálenosti od osob, neprovedení včasného zákroku	Klást větší důraz na bezpečnost a dodržovat si svoji osobní bezpečnostní zónu
Zranění	2	Ve většině případů se jedná o náhodu, kdy je policista zasažen nějakým předmětem na nechráněné místo	Častější pořádkové cvičení a osvojení si lepších návyků ochrany svého těla

Stupeň hrozby rizika je značená na úrovni 1–3, kdy:

1 = nízké

2 = střední

3 = vysoké

## ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit rizika, konflikty a útoky na pořádkové jednotky Policie ČR. Práce policisty se pro mnohé může zdát prací jednoduchou, ale opak je zde pravdou. Obzvláště ve speciálních pořádkových jednotkách je policejní práce o něco složitější než na jiných útvech. Policisté musí podstupovat výcviky jako například pořádková příprava, sebeobrana, taktické postupy, nácvik modelových situací spolu s dalšími jednotkami a útvary. Nejedná se o sporadické výcviky, nýbrž o každodenní náplň těchto policistů, kdy musí pracovat na své fyzické zdatnosti a psychické odolnosti, aby mohli těmto rizikům čelit a byly připraveni na jakoukoli nebezpečnou situaci.

V teoretické části je uvedeno, jak a s čím souvisí práce policisty v pořádkové jednotce Policie ČR. Nejdříve byl popsán význam rizika, jeho snížení a také byl do tohoto tématu zakomponován antikonfliktní tým, který tvoří významnou roli ve snižování rizik a hrozeb, kterým by pak případně policisté museli čelit. Dále je jsou uvedeny projevy a chování lidí při útocích na policejní jednotky, kde ve větší míře probíhá agresivní jednání, které se pak přenáší na celý dav lidí a ti se podle toho chovají. Z tohoto jednání pak vznikají konflikty, které jsou mnohdy zbytečné ale bohužel se stávají. Jsou rozděleny na několik odvětví, kdy každé má svůj význam a popisuje tak chování osob ve větším počtu.

Popsána je také historie Policie od dob Československa až po současnou Policii ČR, která na našem území funguje do teď. Tato bezpečnostní složka se také rozděluje do několika odvětví, kdy každá má svůj velmi vážený a důležitý význam. Jsou zde také na základě světových informačních médií, uvedeny nejen policejní složky z České republiky, ale i ze světa, a to ve srovnání s našimi policisty a s policisty v jiných státech, kde každý má jiné zákony, jiné vybavení nebo jsou zcela odlišné. Nejdůležitější roli v policejní práci představují právní normy a postupy, podle kterých celá Policie musí fungovat a striktně tyto normy a postupy dodržovat. Ty nejpodstatnější jsou uvedeny také v teoretické části.

V praktické části je tato práce zaměřena na popis vybraných policejních situací, aby bylo znázorněno, jak se musí policisté pečlivě před každou policejní akcí pečlivě instruovat, aby věděli, co vše mohou očekávat. Po celém opatření je vždy souhrn informací, kdy se postupně od všech zúčastněných jednotek dostávají ke zpracovatelům počty zákroků, počty zajištěných a zadržovaných osob, co vše bylo použito za donucování prostředky a jestli je nějaké zranění. V mých uvedených dvou příkladech je popsána situace krok po kroku a

je znázorněna konečná statistika z policejního opatření. Následovně jsou zhodnoceny nejčastější rizika hrozící policistům při opatření, ale také chyby, které nastávají při plnění úkolů a navrhnuty jsou i postupy a náměty, které by měli tyto rizika snížit, aby se policejní opatření, pokud možno obešlo bez větších komplikací.

I přesto, že policejní jednotky mají často různé cvičné situace, je i nadále každým dnem co zlepšovat, aby byla policejní práce co nejkvalitněji odvedena a následovně dobře ohodnocena.

**SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**

- [1] ČERMÁK, Ivo, *Lidská agrese a její souvislosti*, 1999, 1. vyd. Praha, 204 s. ISBN 80-902614-1-8.
- [2] ČÍRTKOVÁ, Ludmila, *Policejní psychologie*, 1996, 2. vyd. Praha: Support, 304 s. ISBN 80-902164-0-4.
- [3] GRAHAME, Hill, *Moderní psychologie*, 2004. 1. vyd. Praha: Portál, 283 s. ISBN 80-7178-641-1
- [4] KŘIVOHLAVÝ, Jaro, *Jak přežít vztek, zlost a agresi*, 2004, 1. vyd. Praha: Grada, 154 s. ISBN 80-247-0818-3
- [5] KŘIVOHLAVÝ, Jaro, *Konflikty mezi lidmi*, 2008. 2. vyd. Praha: Portál, 189 s. ISBN 978-80-7367-407-6. [cit. 17.1.2017]
- [6] LE BON, Gustave, *Psychologie davu*, 2016. 4 .vyd. Praha: Portál, 175 s. ISBN 978-80-262-1028-3. [cit. 12.1.2017]
- [7] NAKONEČNÝ, Milan, *Lidské emoce*, 2000, 1. vyd. Praha: Academica, 335 s. ISBN 80-200-0763-6
- [8] NAKONEČNÝ, Milan, *Sociální psychologie*, 2009, 2. vyd. rozš. a přeprac. Praha: Academica, 498 s. ISBN 978-80-200-1679-9. [cit. 17.1.2017]
- [9] POLICEJNÍ PREZIDIUM, *Publikace Policie*, 2010, 2. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 84 s.
- [10] VÝROST, Jozef, SLAMĚNÍK, Ivan, *Sociální psychologie 2.*, 2008, 1. vyd. rozš. a přeprac. Praha: Grada, 408 s. ISBN 978-80-247-1428-8

**LEGISLATIVNÍ ZDROJE**

- [11] RPP č. 1/2009 Etický kodex Policie České republiky
- [12] Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky [cit. 22.1.2017]
- [13] Trestní zákoník z. č. 40/2009 Sb. [cit. 23.4.2017]
- [14] Trestní řád z. č. 141/1961 Sb. [cit. 23.4.2017]
- [15] Zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů



**INTERNETOVÉ ZDROJE**

- [16] Portál Policie ČR. Článek Československé četnictvo [online]. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/historie-cetnictva-a-policie-historie-cetnictva-a-policie.aspx?q=Y2hudW09MTQ%3d> [cit. 15.1.2017]
- [17] BUCHTÍK. Právní aspekty sebeobrany. Dostupné z [http://www.buchtik.eu/Revo/revo\\_prav\\_utok.htm](http://www.buchtik.eu/Revo/revo_prav_utok.htm)
- [18] Portál zprávy e 15, článek o dodání zbraní. Dostupné z <http://zpravy.e15.cz/byznys/prumysl-a-energetika/cesi-dodaji-egyptske-policii-desitky-tisic-pistoli-1061249>
- [19] Portál lochneska.cz, o Britské policii. Dostupné z <http://www.lochneska.cz/zivot-v-anglii/urady-banky/policie-v-britanii-zakony-prava-zajimavosti>
- [20] Portál cs.wikipedia.org o policejním sboru Slovenské republiky. Dostupné z [https://cs.wikipedia.org/wiki/Policejn%C3%AD\\_sbor\\_Slovensk%C3%A9\\_republiky](https://cs.wikipedia.org/wiki/Policejn%C3%AD_sbor_Slovensk%C3%A9_republiky)
- [21] Portál mapy.cz [online] Dostupné z <https://mapy.cz/zakladni?x=17.6667000&y=49.2000010&z=11>
- [22] Portál blesk.cz [online] Dostupné z: <http://www.blesk.cz/galerie/zpravy-udalosti/299099/poulicni-valka-a-barikady-v-ostrave-101-zatcenyh-pri-vsech-protiromskych-akcich?foto=3>
- [23] Portál ceskatelevize.cz [online] Dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1079198-v-ostrave-bylo-pri-demonstracich-horko-zatykalo-se>
- [24] Portál zprávy.idnes.cz, Dostupné u: [http://zpravy.idnes.cz/protesty-sidliste-maj-ceske-budejovice-d99-/domaci.aspx?c=A130629\\_135208\\_budejovice-zpravy\\_h](http://zpravy.idnes.cz/protesty-sidliste-maj-ceske-budejovice-d99-/domaci.aspx?c=A130629_135208_budejovice-zpravy_h)

**OSTATNÍ**

- [25] Vlastní zpracování
- [26] Intranet MV
- [27] Archiv SPJ Brno

**SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK**

PČR	Policie České republiky
SPJ	Speciální pořádková jednotka
MV	Ministerstvo vnitra
RPP	Rozkaz policejního prezidenta
ZPPP	Závazný pokyn policejního prezidenta
KŘP	Krajské ředitelství policie
Jmk	Jihomoravský kraj
ZJ	Zásahová jednotka
SKPV	Skupina kriminální policie a vyšetřování
NPC	Národní protidrogová centrála
ČS	Československo

**SEZNAM OBRÁZKŮ**

Obr. 1. schéma průběhu útoku .....	14
Obr. 2. Policie doprovází dav .....	17
Obr. 3. Policie připravena k zákroku .....	21
Obr. 4. ČS policejní uniforma.....	27
Obr. 5. Speciální pořádková jednotka.....	31
Obr. 6. SPJ v nástupu.....	33

**SEZNAM TABULEK**

Tabulka 1 – souhrn opatření České Budějovice .....	47
Tabulka 2 – souhrn opatření Ostrava .....	52
Tabulka 3 – souhrn počtů z opatření ČB a OVA .....	52
Tabulka 4 – nejčastější hrozící rizika .....	53

## REJSTŘÍK

---

### **A**

Agrese · 18

Antikonfliktní tým · 13

---

### **E**

Etickým kodex · 29

---

### **H**

Hněv a zlost · 20

---

### **K**

konflikt · 21

---

### **U**

útok · 14

---

### **Z**

zákon · 30